

Quickscan Wet natuurbescherming

Herontwikkeling Bredestraat-Noord 5 te Herveld

Rapportnummer: 20170111/rap01
Status rapport: versie 2
Datum rapport: 28 februari 2017

Auteur: P.I. (Pim) Godschalk
Projectleider: P.I. (Pim) Godschalk
Kwaliteitscontrole: D. (Douwe) Schut

Opdrachtgever: dhr. R. Van Egmond
Bredestraat-Noord 5
6674 MN Herveld

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Wet natuurbescherming	1
1.2.1 Soortenbescherming	1
1.2.2 Gebiedenbescherming	2
1.3 Doel	2
1.4 Leeswijzer	2
2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE	3
2.1 Beschrijving huidige situatie	3
2.2 Beschrijving ingreep en toekomstige situatie	6
3 AANWEZIGHEID BESCHERMDE SOORTEN.....	8
3.1 Methode	8
3.2 Resultaten literatuuronderzoek	8
3.3 Resultaten veldbezoek.....	8
3.3.1 Inleiding	8
3.3.2 Waarnemingen	8
3.3.3 Geschiktheid.....	9
3.3.4 Ongeschiktheid.....	9
4 BEKNOPTE EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN	11
4.1 Inleiding.....	11
4.2 Vogels	11
4.2.1 Inleiding	11
4.2.2 Vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4).....	11
4.2.3 Vogels met niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5)	13
4.2.4 Vogels met tijdens het broedseizoen beschermde nesten	14
4.3 Vleermuizen	14
4.4 Bestemmingsplanwijziging.....	16
5 GEBIEDENBESCHERMING.....	17
6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	19
6.1 Soortenbescherming.....	19
6.2 Gebiedenbescherming.....	20

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De heer Van Egmond is voornemens om op het perceel Bredestraat-Noord 5 te Herveld alle bestaande opstallen en bebouwing te slopen. Vervolgens worden twee woningen en bijgebouwen op het perceel geplaatst. Om te bepalen of de voorgenomen plannen (mogelijk) leiden tot een overtreding van de vigerende natuurwetgeving, is een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd.

1.2 Wet natuurbescherming

1.2.1 Soortenbescherming

Algemeen

Via de Wet natuurbescherming (Wn) is de bescherming van diverse planten en dieren in Nederland vastgelegd. Naast de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (artikel 1.11 van de Wn), geldt voor een aantal soorten een aanvullend beschermingsregime. Deze aanvullend beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen, namelijk:

- vogels (artikel 3.1, alle soorten uit de Europese Vogelrichtlijn);
- overige strikt beschermde soorten, waaronder soorten uit de Europese Habitatrichtlijn (artikel 3.5, dit betreffen o.a. vleermuizen);
- nationaal beschermde soorten, waaronder soorten uit de Rode Lijst (artikel 3.10).

Het is volgens de Wet natuurbescherming niet toegestaan om (het leefgebied van) beschermde soorten aan te tasten. Dit is vastgelegd middels verbodsbepalingen: activiteiten die schadelijk zijn voor beschermde dier- en plantsoorten zijn verboden¹.

Vrijstelling binnen provincie Gelderland

Provincies hebben de bevoegdheid om middels een provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten in het kader van bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling. In het geval van de provincie Gelderland worden de volgende nationaal beschermde soorten vrijgesteld: bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker, middelste groene kikker, aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel en woelrat. Deze soorten worden daarom in voorliggende rapportage buiten beschouwing gelaten.

Voorzorgsmaatregelen

Een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming is veelal te voorkomen door (voorafgaand aan de werkzaamheden) voorzorgsmaatregelen te treffen. Deze voorzorgsmaatregelen zijn gericht op het behoud van de functionaliteit van de groeiplaats van flora en de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaats van fauna. Daarnaast voorkomen de voorzorgsmaatregelen de negatieve gevolgen van een activiteit op individuen (o.a. doding en verwonding).

Ontheffingsplicht

Een ontheffingsplicht (artikel 3.3, 3.8 en 3.10 uit de Wn) is van toepassing als een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming niet kan worden voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen.

¹ In artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming wordt meerdere malen gesproken over het verbod tot **opzettelijke** handelingen (o.a. opzettelijke doding, verstoring en vernieling). Binnen de Wet natuurbescherming omvat de term 'opzettelijk' tevens voorwaardelijk opzet, waardoor (evenals onder de voormalige Flora- en faunawet) een groot aantal handelingen onder de verbodsbepalingen vallen. In verband met de leesbaarheid wordt de term 'opzettelijk' in voorliggende rapportage niet meer aangehaald. Uiteraard wordt dit (in de situaties waarvoor dit van toepassing is) wel bedoeld.

Het is mogelijk om met een goed onderbouwd projectplan een ontheffing aan te vragen bij de desbetreffende provincie (in deze de provincie Gelderland). De provincie toetst de aanvraag vervolgens aan drie criteria:

- Dient het planvoornemen in één van de in de wet genoemde belangen (bijv. in het belang van de instandhouding van natuurlijke habitats)?
- Is er een 'andere bevredigende oplossing' mogelijk?
- Doet de ontheffing afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort?

1.2.2 Gebiedenbescherming

Via de Wet natuurbescherming is tevens de bescherming van gebieden vastgelegd (voormalige Natuurbeschermingswet 1998). De gebiedenbescherming houdt samengevat in dat een ingreep in of nabij Natura 2000-gebieden geen dusdanig negatieve effecten op de kwalificerende habitats en/of soorten mag hebben, dat deze zich op de lange termijn niet kunnen handhaven. Voor projecten die een (significant) negatief effect kunnen hebben op de instandhoudingsdoelen van het betreffende Natura 2000-gebied, is een vergunningaanvraag noodzakelijk.

Naast de bescherming van Natura 2000-gebieden via de Wet natuurbescherming kunnen gebieden via de ruimtelijke kaders beschermd worden middels het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen was dit de EHS).

1.3 Doel

De quickscan is een verkennende toets om na te gaan of door uitvoering van de voorgenomen plannen mogelijk overtreding van de Wet natuurbescherming optreedt. Het doel van de quickscan is geformuleerd in onderstaande onderzoeksvragen:

Onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming:

- S1. Welke Wn-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?
- S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?
- S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk?
- S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen of te beperken?
- S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen?

Onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming:

- G1. Ligt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied of binnen het NNN?
- G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?
- G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk?

In sommige gevallen kan de aanwezigheid van beschermde soorten op basis van een quickscan niet worden uitgesloten. Dit aangezien sommige beschermde soorten met een eenmalig veldbezoek lastig zijn waar te nemen of enkel in een bepaalde periode van het jaar waarneembaar zijn. Als met de quickscan de aanwezigheid van deze soorten niet valt uit te sluiten, kan een aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk zijn.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het plangebied weergegeven en de uit te voeren werkzaamheden zijn hier benoemd. Hoofdstuk 3 gaat in op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten. In hoofdstuk 4 worden globaal de effecten bepaald van het plan op de soorten die (mogelijk) gebruik maken van het plangebied. Hier worden ook beknopt maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten. In hoofdstuk 5 wordt kort beargumenteerd of een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk is. In hoofdstuk 6 worden (middels beantwoording van de onderzoeksvragen uit paragraaf 1.3) de conclusies en aanbevelingen uit voorliggend rapport op een rij gezet.

2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 Beschrijving huidige situatie

De planlocatie is gelegen aan de Bredestraat-Noord 5 te Herveld. In de omgeving liggen de Linge (noordzijde), de bebouwde kom van Zetten (westzijde) en de snelwegen A15 en A50 (respectievelijk zuidelijk en oostelijk) (Figuur 2-1).

Het perceel omvat een woonhuis en deel, paardenstal (nummer 1 in fig. 2-2) en drie varkenstallen (nr. 2-4 in fig. 2-2). Ook is een kas aanwezig (nr. 5 in fig. 2-2). In figuur 2-1 is het plangebied weergegeven, in figuur 2-2 de gebouwen. De boomgaard aan de westzijde valt buiten de plangrens.



Figuur 2-1. Globale ligging plangebied (rood omlijnd) (bron ondergrond: Google Maps). De boomgaard ten westen van het perceel valt buiten de ingreeplocatie en is ook geen eigendom van dhr. van Egmond.

Bebouwing

Het woonhuis en de deel stammen uit circa 1880 en zijn opgetrokken uit enkelsteens muren zonder spouw. De zolder(verdiepingen) zijn van houten vloeren. Op het dak liggen dakpannen. De houten betimmering van het woonhuis is op sommige plekken in slechte staat en vertoont scheuren en gaten. De houten afwerking van de deel is in redelijke staat en biedt vrijwel nergens toegang tot ruimten achter de betimmering/onder de pannen.

De muren van de paardenstal bestaan uit golfplaten die zijn bevestigd aan houten draagbalken. De drie varkensstallen zijn van recentere datum en opgetrokken uit enkelsteens muren. In de stallen zijn tussen de ligboxen smalle looppaden aanwezig. Onder de stallen zijn mestkelders aanwezig (circa 2 m diep). De varkensstallen zijn afgewerkt met een golfplaten dak. De openingen hieronder zijn dichtgemaakt. De algehele bouwkundige staat van deze drie stallen is goed.



Figuur 2-2. Huidige situatie plangebied. De aanwezige gebouwen zijn genummerd, links is een boomgaard te zien (die valt overigens buiten de eigendomsgrens en blijft volledig behouden).

Erf en groenstructuren

Aan de oostzijde is een voedselrijk grasland aanwezig (de bodem is kleiig). Naast de paardenstal is een paardenbak aanwezig met een laag zand. Het erf is grotendeels verhard met beton of er is een laag grind aanwezig. Aan de zuidzijde van de stallen is nog een smalle strook gras en ruigte aanwezig. Naast de woning, aan de westzijde staan enkele grote bomen. In de voortuin is een diverse beplanting aanwezig. Verder staan op het erf her en der struiken of coniferen, de hoeveelheid groenvoorzieningen is echter beperkt.

In figuur 2-3 a-h is beeldmateriaal van de locatie opgenomen.



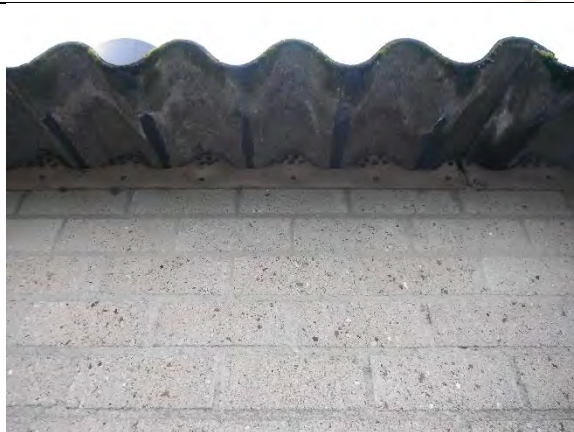
a – woonhuis vanaf de straatzijde



b – de oude stallen/deel van de boerderij uit circa 1880



c – een van de drie varkensstallen



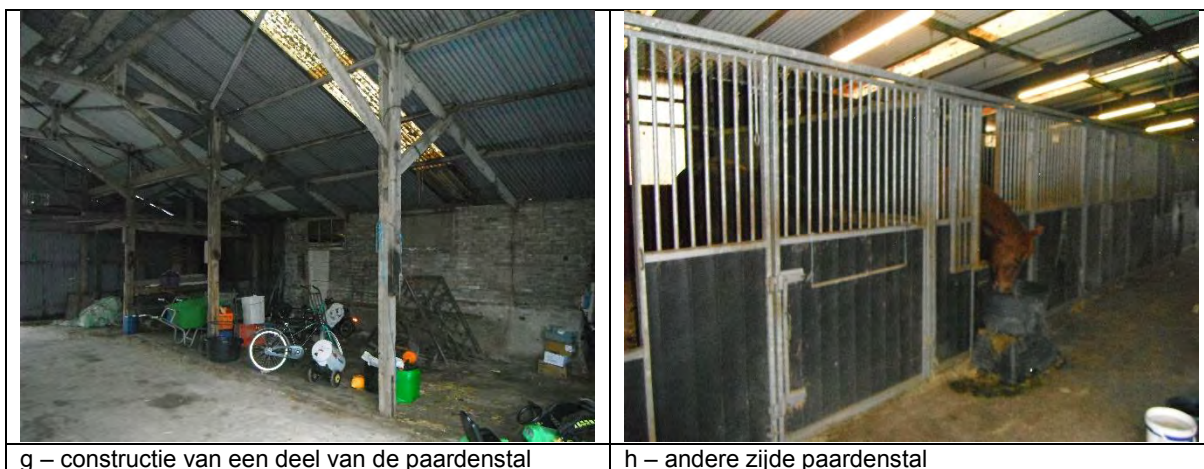
d – de dakafwerking is in goede staat en is vogelwerend



e – zicht op de woning en deel en te behouden bomen aan westzijde plangebied



f – grasland aan de oostzijde van het erf.



g – constructie van een deel van de paardenstal

h – andere zijde paardenstal

Figuur 2-3 a-h. Foto-impressie plangebied.

2.2 Beschrijving ingreep en toekomstige situatie

Op het perceel worden alle opstallen en de woning gesloopt. Alle in figuur 2-1 zichtbare gebouwen worden gesloopt (de kas wordt reeds eerder verwijderd). Er worden geen bomen gekapt, mogelijk worden wel enkele struiken in de voortuin en rondom het pand gerooid in verband met de werkruimte voor de sloopaannemer. Er worden geen sloten gedempt.

De nieuwbouw voorziet in twee woningen. Verder wordt het perceel ingericht met enkele nieuwe bomen, siertuinen en hagen op de erfgrenzen, zie figuur 2-4.



Figuur 2-4. Inrichtingsplan voorgenomen ontwikkeling (in rood de eigendomsgrens, daarbuiten vinden geen werkzaamheden plaats door de initiatiefnemer).

3 AANWEZIGHEID BESCHERMDE SOORTEN

3.1 Methode

De quickscan is uitgevoerd door middel van een literatuur- en veldonderzoek. Het literatuuronderzoek heeft tot doel om een beeld te krijgen van aanwezige Wn-beschermde soorten in de omgeving van het plangebied, zodat de kans op voorkomen in het plangebied (op basis van de terreinsituatie tijdens het veldbezoek) kan worden geschat.

Voor het literatuuronderzoek is de omgeving van het plangebied als zoekgebied gebruikt, namelijk het gebied tussen de Linge (noordzijde), Zetten (westzijde) en de A15 en A50 (zuid- en oostzijde). Voor het literatuuronderzoek zijn gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. De NDFF is de meest complete databank in Nederland met verspreidingsinformatie van flora en fauna. Aangezien ook de NDFF niet volledig is, is tevens gebruik gemaakt van informatie uit overige beschikbare vakliteratuur en eigen soort- en gebiedskennis (expert judgement).

Op 3 februari 2017 is het veldbezoek uitgevoerd. Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied voor (in de omgeving aanwezige) beschermde soorten. Hierbij is gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen hiervan (zoals uitwerpselen, pootafdrukken en aanwezige (oude) nesten). Vanwege de locatie is extra aandacht besteed aan het zoeken naar braakballen van uilen.

De quickscan is uitgevoerd door een ervaren ecooloog van ATKB. De ecooloog voldoet aan de definitie die Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) hanteert van een ter zake kundige voor het opstellen van toetsingen aan de Wet natuurbescherming. Daarnaast is ATKB aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB).

3.2 Resultaten literatuuronderzoek

Raadpleging van de NDFF toont dat de volgende soort(groep)en in de omgeving van het plangebied aanwezig zijn:

- jaarrond beschermde broedvogels (huismus, steenuil, kerkuil);
- vleermuizen;
- grondgebonden zoogdieren (boomarter);
- vissen (grote modderkruiper).

3.3 Resultaten veldbezoek

3.3.1 Inleiding

De huidige situatie van het plangebied (zoals aangetroffen tijdens het veldbezoek) is omschreven in paragraaf 2.1. Bij het veldbezoek is het gehele plangebied beschouwd (grasland, enkele bomen en de opstallen/bebouwing).

Voor de resultaten is een splitsing gemaakt in soortwaarnemingen en de beoordeling van de geschiktheid van het plangebied als groeiplaats (flora) en/of leefomgeving (fauna) voor in de omgeving voorkomende beschermde soorten.

3.3.2 Waarnemingen

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende waarnemingen van beschermde soorten gedaan:

- Huismus (> 10 exemplaren), vooral aanwezig rond het pannendak en op de hooizolder van de deel. Volgens de bewoners broeden ze vooral op deze hooizolder.
- Gehoord/gezien in omgeving: groene specht en een koppel patrijzen.

3.3.3 Geschiktheid

Het plangebied is geschikt als verblijfplaats voor:

- Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4); huismus. Deze soort is aangetroffen en is aanwezig met > 10 exemplaren. De locatie is geschikt door het aanbod aan nestmateriaal (hooi) en voedsel (resten kuil- en ruwvoer).
- Broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5) en algemene broedvogels; in de bomen en struiken en stallen (boerenwaluw) kunnen algemene, tijdens het broedseizoen beschermde (en categorie 5) soorten broedvogels tot broeden komen. Er is 1 oud nest van boerenwaluw aangetroffen in de paardenstal (cat. 5).
- Vleermuizen²:
 - o Verblijfplaatsen: het woonhuis is geschikt als zomer- en paarverblijfplaats (en individueel winterverblijf), met name de daklijst vertoont op enkele plaatsen gaten die toegang bieden tot beschutte ruimtes. De oude boerderij en deel zijn slechts in beperkte mate geschikt omdat de houten afwerkingen in redelijke staat zijn en door de enkelsteens bouw zijn er weinig holten/beschutte plekken.
 - o Foerageergebied: vleermuizen kunnen het terrein gebruiken als foerageergebied;

3.3.4 Ongeschiktheid

Het plangebied is ongeschikt als groeiplaats/verblijfplaats voor:

- Flora: beschermde soorten komen niet voor in de omgeving en worden gezien het verstoorde en voedselrijke karakter van het terrein ook niet verwacht.
- Broedvogels met jaarrond beschermde nesten: in de wijde omgeving komen kerkuil en steenuil voor. De ingreeplocatie is ook potentieel geschikt voor deze soorten (en ransuil, maar die broedt niet in gebouwen). De kerkuil is echter niet in de directe omgeving aangetroffen, tevens zijn geen sporen gevonden tijdens het veldbezoek. Een van de oude delen van de boerderij heeft een raam waarin een gat zit. Dit is echter pas recent aanwezig, op de zolder achter dit raam zijn geen uilenkasten of andere geschikte broedplekken aanwezig. De steenuil komt in de omgeving voor, aan de Kuilsestraat 1 (op circa 500 m afstand hemelsbreed) zijn diverse waarnemingen in de NDFF aanwezig. Hier ligt een grote hoogstamboomgaard en zijn volgens de bewoners ook kasten aanwezig. Hier is zeer waarschijnlijk een territorium aanwezig. Direct naast het plangebied ligt een hoogstamboomgaard die geschikt is voor de steenuil, potentieel zowel als nestgelegenheid en als foerageergebied. Uit de NDFF is de steenuil niet van de planlocatie (of directe omgeving) bekend en zijn tijdens het veldbezoek geen sporen waargenomen (bijvoorbeeld uitwerpselen of braakballen). Ook bij de bewoners is de steenuil hier niet bekend. In de gebouwen is geen nestkast aanwezig. Daarmee is het aannemelijk dat zich in het plangebied geen vaste rust- of verblijfplaats bevindt. De voorgenomen ingreep heeft daarmee geen negatieve effecten de steenuil.
- Vleermuizen: lijnvormige elementen ontbreken en daarmee een vliegroute voor vleermuizen. Verder is het gebouw te klein om te fungeren als massa winterverblijfplaats.
- Grondgebonden zoogdieren: de boommarter is eenmaal dood aangetroffen langs de A50. Vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soort zijn niet te verwachten aangezien de boommarter hoofdzakelijk in oude bossen voorkomt.
- Overige soorten uit de soortgroep vissen, amfibieën en ongewervelden en reptielen: Uit de NDFF is de grote modderkruiper op grotere afstand van het plangebied bekend. De sloten aan de randen van het plangebied blijven ongemoeid zodat geen sprake is van een negatief effect op deze soort. Andere beschermde vissen, amfibieën en ongewervelden en reptielen komen niet voor in de directe omgeving of geschikt leefgebied (watergangen) komen niet voor in het plangebied.

² Vleermuizen maken gebruik van kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven en wisselen regelmatig van verblijfplaats. Afhankelijk van de soort en de tijd van het jaar verblijven ze in bomen, gebouwen, bruggen, bunkers etc. Tevens maken vleermuizen gebruik van lijnvormige elementen (zoals aaneengesloten bomenrijen en watergangen) als vlieg- en/of foerageroute.

Bovenstaande soort(groep)en worden daarom verder niet behandeld in voorliggende rapportage.



4 BEKNOPTE EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN

4.1 Inleiding

Uit paragraaf 3.3.3 blijkt dat de volgende soortgroepen mogelijk hun leefgebied hebben in het plangebied: huismus en vleermuizen. Deze soorten worden meegenomen in de beknopte effectenanalyse in navolgende paragrafen.

4.2 Vogels

4.2.1 Inleiding

Middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd. Onder de Flora- en faunawet werden binnen de groep broedvogels drie categorieën onderscheiden. Deze indeling wordt door de provincies onder de Wn vooralsnog gehandhaafd. Het gaat om de volgende categorieën:

- vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4);
De nesten van vogelsoorten binnen categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. Dit geldt ook voor de directe omgeving die nodig is om de jongen succesvol groot te brengen (rust- en foerageergebied).
- vogels met niet-jaarrond beschermde nesten, waarbij inventarisatie gewenst is (categorie 5);
Vogels met niet-jaarrond beschermde nesten betreffen broedvogels die in principe niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan het ministerie van EZ wel een inventarisatie verlangt en waarvan de soorten jaarrond beschermd zijn als de ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen.
- vogels met tijdens het broedseizoen beschermde nesten.

In onderstaande paragrafen worden de mogelijke effecten en de benodigde maatregelen per categorie besproken.

4.2.2 Vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4)

Effecten

Uit het literatuur- en veldonderzoek blijkt dat het plangebied geschikt is voor de huismus. Er zijn meer dan 10 mussen waargenomen, het aantal broedparen is onbekend. De voorgenomen sloop heeft tot gevolg dat nesten van de huismus worden verstoord en vernield. Dit betekent dat de Wet natuurbescherming wordt overtreden als de sloop plaatsvindt. Om vernieling te voorkomen is het mogelijk vervangende nestgelegenheid te creëren, zowel tijdelijk (voor tijdens de sloop) als permanent (in de nieuwbouw). Door in voldoende alternatieve nestgelegenheid te voorzien, blijven er nestmogelijkheden en treedt geen beschadiging of vernielen van nesten op. De werkzaamheden leiden dan hooguit tot verstoring.

Voor het verstoren van de huismus (Wnb art. 3.1, lid 4 en 5) geldt dat dit in principe verboden is, behalve als de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding (landelijk). De huismus is landelijk gezien nog steeds een van de meest voorkomende broedvogels (www.sovon.nl). Daarom is verstoring van (de vaste rust en verblijfplaatsen) van enkele mussen niet van wezenlijke invloed. Verstoring is dus, conform lid 5, niet verboden.

Conclusie: door tijdig vervangende nestgelegenheid te creëren kan beschadigen en vernielen van nesten van de huismus worden voorkomen, verstoring is niet verboden onder de Wnb in dit geval. De werkzaamheden leiden, wanneer de maatregelen worden genomen, dus niet tot een overtreding van verbodsbepalingen. Een ontheffingsaanvraag is daarmee voor de huismus niet noodzakelijk.

Maatregelen tijdelijke voorzieningen

Voor het bepalen van maatregelen is de soortenstandaard huismus geraadpleegd (<http://www.rvo.nl/sites/default/files/2015/04/20150415%20Huisumus%20v1.0.pdf>). Voor de huismus geldt dat het aantal vervangende nesten het tweevoudige van het aantal bestaande nesten moet zijn. Door nu al nestkasten op te hangen gaat de gewenningstermijn (3 maanden) reeds lopen, zodat na het broedseizoen (of nadat is vastgesteld dat er geen vogels meer broeden) direct met de sloop kan worden begonnen. Het aantal broedparen dat wordt geteld in de broedperiode (2 bezoeken in de periode 1 april tot 15 mei met een tussenperiode van 10 dagen) is leidend voor de benodigde alternatieve nestgelegenheid.

De verwachting is dat er hooguit 10 broedpaar op de locatie verblijven. Dit betekent dat 20 tijdelijke voorzieningen moeten worden gerealiseerd. Het aantal permanente voorzieningen (in de nieuwbouw) kan worden bepaald aan de hand van de exacte aantallen broedparen. Als na de telling in het broedseizoen blijkt dat er inderdaad 10 of minder broedpaar aanwezig zijn, dan zijn er voldoende tijdelijke nesten gerealiseerd en hoeven geen aanvullende maatregelen genomen te worden. Er geldt een gewenningstermijn van 3 maanden. Als de tijdelijke nesten 1 april zijn gerealiseerd, kan de sloop voor wat betreft de huismus dus plaatsvinden vanaf 1 juli nadat uit controle is gebleken dat er geen huismussen meer broeden op dat moment (een nest dat nog bezet is mag nooit verwijderd worden). Aangezien het broedseizoen van de huismus kan doorlopen tot in augustus is dit echter niet zeker, en dient er altijd eerst een controle op broedende vogels te worden uitgevoerd.

In onderstaande figuur 4-1 zijn voorbeelden van geschikte houten nestkasten weergegeven. Ook stenen of houtbetonnen gierzwaluwkasten (met de opening aan de voorzijde, niet de onderzijde) zijn geschikt (deze worden ook vaak door huismus gebruikt). De kasten kunnen geplaatst worden in een soort kolonieverband, zie figuur 4-2. Een geschikte plek zou zijn aan de westzijde van het plangebied nabij de hoogstamboomgaard. Voorwaarde is dat er vlak bij de nesten voldoende beschutting is in de vorm van (dichte) struiken. Deze kan eventueel gecreëerd worden door bijv. tijdelijk bamboe of een ander dicht gewas in houten plantenbakken ernaast te zetten.

Overigens kan er ook gekozen worden voor een huismussentil, (zie link verderop), waarmee in 1 keer kan worden voorzien in meer dan voldoende nestgelegenheid, en bovendien kan deze permanent aanwezig blijven. Dit is wel een prijzige oplossing.



Figuur 4-1. Voorbeelden van nestkasten voor de huismus. Van belang is dat de ingangen niet naar elkaar gericht zijn of dat er minimaal 50 cm tussen zit. Tegelijk dienen meerdere nesten op korte afstand van elkaar aanwezig te zijn omdat de huismus een kolonievogel is.



Figuur 4-2. Mogelijk geschikte locaties plaatsing huismustil of nestkasten. De boomgaard biedt beschutting en de tijdelijke kasten staan niet in de weg tijdens de nieuwbouw. Ook is de oriëntatie oostgericht, zodat de kasten niet te warm worden.

Om te garanderen dat de plaatsing ecologisch effectief gebeurt raden wij u aan om, als u een voorstel heeft voor type en locatie van de kasten en bevestigingswijze dit te overleggen met een ter zake kundige.

Links

Hieronder zijn enkele hyperlinks gegeven naar geschikte nestkasten. ATKB heeft geen financiële relatie met de betreffende bedrijven.

<https://www.vivara.nl/systeem-nestkast-huismus-eco.html>

<https://www.vivara.nl/nestkast-mus.html>

Er kan ook worden gekozen voor een til, daarmee zijn er in 1 keer voldoende nestplaatsen beschikbaar:

<http://www.vivarapro.com/HT-MU-01-Huismussentil>

Maatregelen permanente voorzieningen

Permanente nestgelegenheid kan geboden worden in de vorm van de huismussentil (dit is dus efficiënt om te plaatsen) of door middel van voorzieningen in de nieuwbouw, zoals vogelvides of speciale dakpannen. Wanneer de populatieomvang bekend is kan hiervoor een definitief voorstel worden gemaakt (dit is niet nodig wanneer een huismussentil wordt geplaatst en deze permanent behouden blijft).

4.2.3 Vogels met niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied geschikt is voor de boerenzwaluw (er is 1 oud nest aangetroffen). Deze soort staat op categorie 5 van de lijst met jaarrond beschermde nesten. Dit betekent dat de soort alleen jaarrond beschermd is indien daar zwaarwegende ecologische

omstandigheden voor zijn (bijvoorbeeld een groot deel van de regionale populatie broedt in het plangebied). Dit is duidelijk niet het geval aangezien er maar 1 oud nest (het lijkt niet recent gebruikt te zijn) aanwezig is. De soort is daarom alleen tijdens het broedseizoen beschermd (mits in gebruik) (zie paragraaf 4.2.4).

4.2.4 Vogels met tijdens het broedseizoen beschermde nesten

Uit het literatuur- en veldonderzoek blijkt dat het plangebied geschikt is voor algemene soorten als roodborst, winterkoning en merel.

Zonder voldoende voorzorg kunnen nesten van bovengenoemde soorten worden verstoord en/of vernield. Middels onderstaande voorzorgsmaatregelen kan overtreding van de Wet natuurbescherming (als gevolg van vernieling van vogelnesten) worden voorkomen en kunnen de werkzaamheden doorgang vinden:

- Werkzaamheden buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) uitvoeren. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode 15 maart t/m 15 juli (dit wordt wel gezien als het reguliere broedseizoen). Het is mede afhankelijk van weersomstandigheden of ook buiten deze periode wordt gebroed door vogels. Derhalve dient men voorafgaande aan het werk contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of er kans is op broedgevallen.
- Indien de werkzaamheden in het broedseizoen starten: voorafgaande aan het werk een broedvogelcontrole uitvoeren. Broedgevallen worden tijdens deze controle gemarkeerd en tijdens de werkzaamheden ontzien. Dit kan leiden tot uitstel van de werkzaamheden.
- De potentiële broedlocaties ongeschikt te maken door het verwijderen van begroeiing voorafgaand aan het broedseizoen (voor 15 maart), om de vestiging van broedvogels te voorkomen. LET OP: dit geldt niet voor de huismus, het leefgebied van deze soort dient gespaard te worden (zoals voldoende beschutting).

4.3 Vleermuizen

Middels artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming worden alle van nature in Nederland voorkomende vleermuizen (en hun verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageerroutes) beschermd. Uit de literatuur blijkt dat soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger in de omgeving van het plangebied voorkomen. De boerderij is geschikt als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis.

Effecten

Er wordt in onderstaande alinea's onderscheid gemaakt tussen effecten op verblijfplaatsen en foerageergebied. Tevens worden (indien mogelijk) voorzorgsmaatregelen benoemd die nodig zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Vliegroutes worden niet behandeld omdat binnen het plangebied geen lijnvormige structuren aanwezig zijn. De vliegroute naar de mogelijke verblijfplaatsen wordt waarschijnlijk gevormd door de bomenrij langs de Bredestraat-Noord. Deze blijft tijdens de ingreep ongemoeid zodat geen sprake is van een negatief effect op de vliegroute.

Verblijfplaatsen

Door de voorgenomen sloop van de panden zijn negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen niet uitgesloten. Onder de dakpannen en houten betimmeringen van het woonhuis en oudste delen van de boerderij kunnen vleermuizen hun verblijfplaats hebben (de paardenstal en de varkensstallen zijn ongeschikt omdat hier geen openingen naar beschutte plaatsen aanwezig zijn). Als gevolg van de sloopwerkzaamheden treedt er mogelijk vernietiging van verblijfplaatsen op. Om vast te stellen of verblijfplaatsen aanwezig zijn in de bebouwing, is een nader onderzoek naar vleermuizen nodig.

Conform het landelijk vastgestelde protocol (versie maart 2013) zijn twee onderzoeken nodig in de periode 15 mei – 15 juli om mogelijke kraam- en zomerverblijven van gewone dwergvleermuis te

onderzoeken. Voor paarverblijven (zie verderop) worden reeds mitigerende maatregelen voorgesteld, zodat wij voorlopig nader onderzoek niet nodig achten. Dit is echter mede afhankelijk van de vleermuis activiteit die wordt waargenomen in de zomerperiode.

Voor individueel overwinterende dieren kan gesteld worden dat in de omgeving redelijkerwijs voldoende alternatieven beschikbaar zijn (andere woningen), zodat de voorgenomen werkzaamheden niet tot beschadigen of vernielen van de winterverblijfplaats leiden.

Foerageergebied

De groenelementen binnen het plangebied zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Ook in tuinen, boomgaard, erven en parken in de omgeving zijn geschikte foerageerplekken voor vleermuizen.

De voorgenomen werkzaamheden hebben hooguit tijdelijke en beperkte negatieve effecten op het foerageergebied van vleermuizen, en in de omgeving zijn ruim voldoende alternatieven voorhanden (zoals de westelijk gelegen boomgaard). Er is bovendien, vanwege de beperkte omvang van het plangebied, geen sprake van essentieel foerageergebied. Zodoende is er geen sprake van negatieve effecten op het foerageergebied van vleermuizen, maatregelen of een ontheffingsaanvraag zijn daarom niet noodzakelijk.

Maatregelen verblijfplaatsen

Net als bij de huismuis is het mogelijk om reeds vooraf voorzieningen voor vleermuizen te treffen. De verwachting is dat er hooguit 1 of enkele algemene vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis, van de locatie gebruik maken als zomerverblijf en mogelijk paarverblijf. Conform de soortenstandaard gewone dwergvleermuis

(<http://www.rvo.nl/sites/default/files/2015/04/20150415%20Gewone%20dwergvleermuis%20v1.0.pdf>)

zijn 4 alternatieven nodig per verblijf. Door 8 verblijven te plaatsen kunnen dus al mitigerende maatregelen worden genomen voor 2 á 3 vleermuizen (als er meerdere exemplaren zijn maken die vaak gebruik van dezelfde verblijven).

Vervangende tijdelijke verblijfplaatsen kunnen aangeboden worden in de vorm van houten of houtbetonnen kasten. In figuur 4-3 zijn enkele voorbeelden opgenomen, tevens zijn in de volgende paragraaf enkele links gegeven naar geschikte kasten. Voor vleermuiskasten geldt dat er een vrije aanvliegroute dient te zijn en de kast moet op minimaal 3 m hoogte worden gehangen. Bij voorkeur vindt de bevestiging plaats aan een vaste structuur, dit bevordert een gunstig microklimaat in de kasten. Losse bevestiging op palen is niet geschikt. Net als voor de huismuis adviseren wij om een voorstel voor de alternatieve verblijfplaatsen vooraf te overleggen met de ter zake kundige.

Mogelijk kunnen een aantal kasten in de boomgaard worden bevestigd, dit is echter afhankelijk van de structuur van de bomen en de medewerking van de eigenaar. De kasten dienen uiterlijk 1 april 2017 gerealiseerd te zijn omdat vleermuizen dan weer volledig actief zijn. De dieren hebben dan de kans de alternatieven te ontdekken voorafgaand aan de sloop. De sloop dient overigens ecologisch begeleidt te worden indien vleermuizen worden aangetroffen bij het onderzoek in de zomer, om doden en verwonden van dieren te voorkomen.

Links

<https://www.vivara.nl/vleermuizenkast-chambord.html>

<https://www.vivara.nl/vleermuizenkast-chillon.html>

Uitkomsten vleermuisonderzoek

In de volgende gevallen zijn de voorgestelde maatregelen voldoende en wordt bovendien voldaan aan de voorwaarden qua gewinningstermijn (3 maanden voor zomerverblijven en realisatie van alternatieven voor 1 april voor paarverblijven):

- Als uit het onderzoek blijkt dat er geen verblijfplaatsen van vleermuizen in de zomerperiode zijn. Hoewel paarverblijven niet uitgesloten kunnen worden zal het dan om hooguit 1 of 2 dieren gaan (want mannetjes zijn dan territoriaal). Daarvoor zijn reeds mitigerende maatregelen voorgesteld. De sloop dient dan wel voor 15 augustus te beginnen.

- Als uit het onderzoek blijkt dat er hooguit 2 zomerverblijven zijn. De sloop kan dan in de periode 15 juli tot 15 augustus starten.



Figuur 4-3. Voorbeelden van tijdelijke kasten voor vleermuizen.

In andere gevallen, zoals wanneer een kraamkolonie wordt aangetroffen, moet de sloop worden uitgesteld en zijn extra maatregelen en mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk.

Ontheffingsaanvraag

Als uit het onderzoek blijkt dat er geen of hooguit 2 zomerverblijven zijn, is voor de sloop geen ontheffing Wet natuurbescherming nodig. Er is immers reeds in vervangende verblijfplaatsen voorzien, zodat er geen beschadigen of vernielen van nestplaatsen optreedt. Verstoring van verblijfplaatsen is niet langer verboden in de Wnb (was wel het geval onder de voormalige Flora- en faunawet). Wanneer de sloop onder ecologische begeleiding plaatsvindt in het voorgaande geval, is daarom geen ontheffingsaanvraag benodigd.

4.4 Bestemmingsplanwijziging

Voor de voorgenomen werkzaamheden dient het bestemmingsplan gewijzigd te worden. Uit de quickscan flora en fauna blijkt dat er beschermde soorten aanwezig zijn (huismus) of kunnen zijn (vleermuizen), waarbij negatieve effecten nog niet zijn uit te sluiten. Dit vormt echter geen belemmering voor de bestemmingsplanprocedure. De toekomstige situatie is haalbaar, dat wil zeggen dat eventuele ontheffingen die moeten worden aangevraagd redelijkerwijs te verkrijgen zijn. Ook zijn vooraf mitigerende maatregelen voorgesteld, waarbij de kans aanzienlijk is dat uit de uitkomsten van het nader onderzoek blijkt dat deze voldoende zijn. In dat geval is geen ontheffingsaanvraag of extra maatregelen benodigd. Aangezien dit redelijkerwijs uitvoerbaar is, staat de regelgeving omtrent beschermde soorten de bestemmingsplanwijziging niet in de weg.

5 GEBIEDENBESCHERMING

Natura 2000

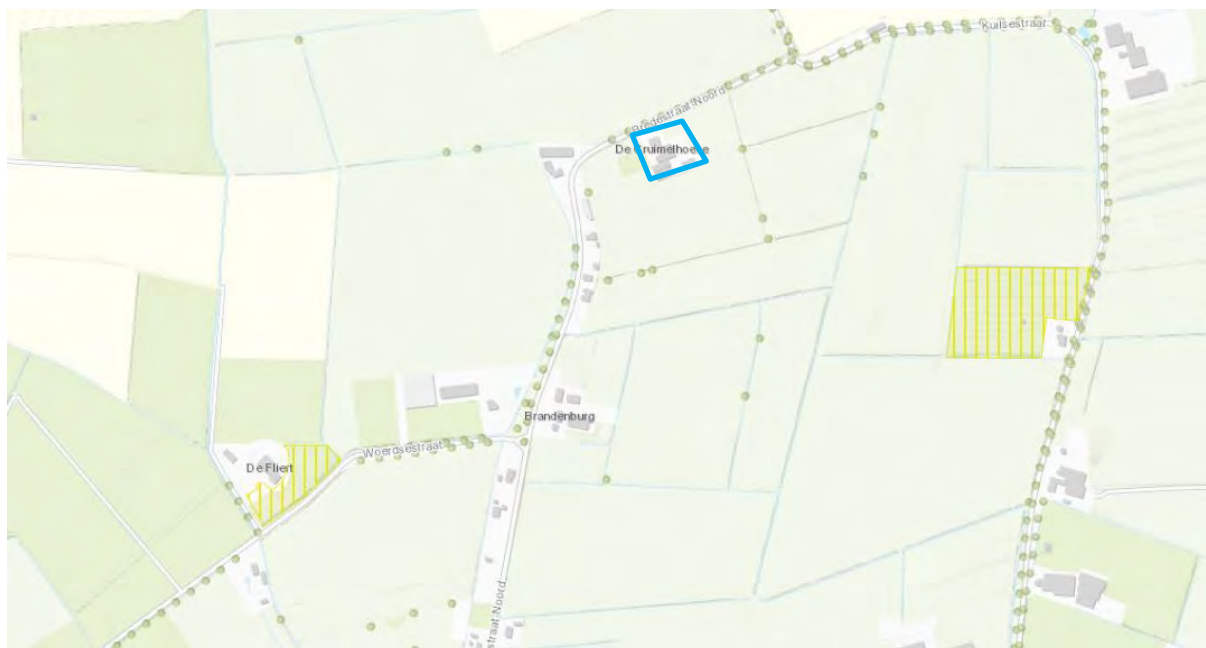
Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Binnen een straal van 3 km liggen ook geen N2000-gebieden. Vanwege de aard en beperkte omvang van de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van externe werking. Toetsing aan het onderdeel gebiedenbescherming conform de Wnb (hoofdstuk 2 van de wet) is daarom niet noodzakelijk. Het voornemen hoeft alleen aan het onderdeel soortenbescherming te worden getoetst (hoofdstuk 3 van de Wnb).



Figuur 5-1. Ligging plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden. De planlocatie is blauw omcirkeld. In donker oranje is ten westen van Zetten het Nationaal Landschap Rivierenland gelegen. Natura 2000-gebieden (in deze kaarten rood omlijnd) liggen niet binnen de straal van 3 km (oranje cirkel). Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>.

Natuur Netwerk Nederland

Het plangebied als geheel ligt buiten het NNN. In de omgeving liggen enkele beschermde landschapselementen (L09.01, hoogstamboomgaarden, zie figuur 5-2). Het plangebied heeft geen functionele relatie met deze boomgaarden. Externe werking hoeft voor het NNN daarom niet getoetst te worden.



Figuur 5-2. Ligging plangebied (blauw omlijnd) ten opzichte van het Natuur Netwerk Nederland (hoogstamboomgaarden geel gearceerd) (BRON?).

6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 Soortenbescherming

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming worden beantwoord:

S1. Welke Wn-beschermden soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?

Jaarrond beschermden broedvogels (huismus), algemene, tijdens het broedseizoen beschermden soorten (bijv. merel) en vleermuizen (bijv. gewone dwergvleermuis, laatvlieger).

S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermden soorten?

Zonder voorzorgsmaatregelen worden nesten van de huismus en verblijfplaatsen van vleermuizen worden beschadigd en vernield. Door buiten de broedperiode te werken of het terrein ongeschikt te maken is geen sprake van negatieve effecten op algemene broedvogels.

S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk?

Ja, de populatie omvang van de huismus dient te worden bepaald, evenals de mogelijke aanwezigheid van zomerverblijfplaatsen van vleermuizen.

S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermden soorten te voorkomen of te beperken?

Zie tabel 6-1.

Tabel 6-1. Overzicht vooraf te nemen maatregelen.

Soort(groep)	Maatregelen
Huismus	Plaatsing 20 nestkasten op geschikte locaties vóór 1 april als tijdelijke alternatieve broedplaatsen
	Uitvoeren nader onderzoek tussen 1 april en 15 mei middels 2 veldbezoeken om populatieomvang te bepalen
	Indien populatie 10 broedparen of minder: mitigerende maatregelen zijn voldoende
	Sloop na 1 juli en na voorafgaande broedvogelcontrole, mogelijk kan dit pas in augustus, afhankelijk van het broedseizoen van de huismus
	20 vervangende nestgelegenheden aanbrengen in nieuwbouw (zoals vogelvides of nestpannen) of tijdelijke voorzieningen permanent in stand houden.
Vogels (alle)	Werken buiten het broedseizoen (15 maart – 15 juli) of na voorafgaande broedvogelcontrole
Vleermuizen	Realisatie 8 alternatieve verblijfplaatsen vóór 1 april
	Onderzoek naar het gebruik van de locatie door vleermuizen door 2 veldbezoeken in de periode 15 mei – 15 juli om kraamverblijven uit te sluiten en de eventuele omvang van zomerverblijven vast te stellen.
	De tijdelijke voorzieningen zijn voldoende als paarverblijf voor de gewone dwergvleermuis, zodat nader onderzoek naar paarverblijven niet nodig is.
	Als vleermuizen zijn aangetroffen dient de sloop ecologisch begeleid te worden.

Na het nader ecologisch onderzoek kan worden bepaald of de voorgestelde mitigerende maatregelen voldoende waren. Als dit het geval is, is geen ontheffing benodigd voor het planvoornemen.

S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen?

Zie antwoord bij S4.

6.2 Gebiedenbescherming

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming worden beantwoord:

G1. Ligt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied of binnen het NNN?

Het plangebied ligt op meer dan 3 km van Natura 2000-gebieden en ligt buiten het NNN.

G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?

Ja, de voorgenomen werkzaamheden zijn kleinschalig en er treden geen negatieve effecten op door externe werking.

G3. Is een nadere toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk?

Nee.



ATKB kan u tevens van dienst zijn met:

BODEM

- Verkennend en nader (asbest) bodemonderzoek
- Partijkeuringen grond, bagger en niet vormgegeven bouwstof
- Opstellen saneringsplannen, bestekken conventionele en in-situ landbodemsaneringen
- Begeleiding, evaluatie van conventionele en in-situ landbodemsanering
- Non destructief bodemonderzoek (grondradar)
- Second opinions
- Monitorings- en nazorgplannen
- Juridisch advies bodemzaken
- Beleidsondersteuning
- Civieltechnisch onderzoek naar asfalt, zand en klei
- Coördinatie archeologisch onderzoek
- Coördinatie asbestonderzoek gebouwen

ECOLOGIE

- Soortgericht onderzoek (o.a. vleermuizen, amfibieën, vogels)
- Toetsingen aan natuurwetgeving
- Ecologisch werkprotocol en begeleiding
- Vegetatiekarteringen
- Hydrobiologisch onderzoek
- Waterplantenonderzoek en ecoscans
- Visstandbemonstering
- Vismigratieonderzoek (vistelemetrie, pit-tag)
- Actief Biologisch Beheer
- Visserijmanagement
- Visbeheerplannen
- Beleidsstudies, beheerplannen en adviezen
- BREEAM-NL (gecertificeerd duurzaam bouwen)
- BREEAM-NL PLUS (duurzaamheid en milieuvergunning)

WATER&RUIMTE

- Kwalitatief en kwantitatief waterbodemonderzoek
- Baggerplan en werkplan baggerwerk
- Directievoering, toezicht en begeleiding baggerwerken
- Inrichting en beheer grondwatermeetnetten
- Grondwatermonitoring (grondwaterstand en -kwaliteit)
- Onderzoek en monitoring oppervlaktewaterkwaliteit
- Watervraagstukken
- Coördinatie/opstellen bemalingsplannen
- Watertoetsen en waterparagrafen
- Meldingen en vergunningen
- Coördinatie/opstellen ruimtelijke onderbouwing
- Saneringsplan en bestek waterbodemsanering
- Begeleiding en evaluatie van waterbodemsanering
- BREEAM-NL (gecertificeerd duurzaam bouwen en gebiedsontwikkeling)
- BREEAM-NL PLUS (duurzaamheid en milieuvergunning)